

অইনিলেখামানছিনি-জুং-৮

মনিকানি নুখাংতি মিনিকায় চাপ

ফুৰুছ ফামানকায়নি হাকাংছিনি অইন ২০০৫

সাক্ষৰ ভাৰত

ৰাজ্যিক সম্পদ দাম অসম
ৰাষ্ট্ৰীয় সাক্ষৰতা মিছন প্ৰাধিকৰণ
মানৱ সম্পদ উন্নয়ন মন্ত্ৰালয়
ভাৰত চৰকাৰ

ন্যায় বিভাগ
বিপি আৰো ন্যায় মন্ত্ৰালয়
ভাৰত চৰকাৰ

মনিকানি নুখাংতি মিনিকায় চাপ

(ফুৰুছ ফামানকায়নি হাকাংছিনি আইন ২০০৫)

আইনিলেখামানছিনি-জুং-৮

সাক্ষৰ ভাৰত

ৰাজ্যিক সম্পদ দায় অসম
ৰাষ্ট্ৰীয় সাক্ষৰতা মিছন প্ৰাধিকৰণ
মানৱ সম্পদ উন্নয়ন মন্ত্ৰালয়
ভাৰত চৰকাৰ

সত্যমেব জয়তে

ন্যায় বিভাগ
বিধি আৰো ন্যায় মন্ত্ৰালয়
ভাৰত চৰকাৰ

Manikani Nukhangti Minikai Chap : This book is based on legal awareness for the neoliterates on Right to Information Act 2005 in Rabha language. This book is prepared and published by State Resource Centre Assam, 1-CD, Mandovi Apartments, GNB Road, Ambari, Guwahati-781001 (Assam)

March 2017 (500)

কাওজা তাকবা : শ্ৰীচাৰুমোহন ৰাভা, শ্ৰীদুৰ্যোগধন ৰাভা

হাবাদামি : শ্ৰীশান্তৰাম ৰাভা, শ্ৰীঅমল ৰাভা

হাবা ৰাবাতাং :

ভাৰত চৰকাৰনি : ৰাজেশ দেউলী, আঁচনি প্ৰবন্ধক, অনশূল চাক্লেনা, আঁচনি বিষয়া

ন্যায় হাবাথোক : গোবিন্দ বৈশ্য, ৰাজ্যিক সমন্বয়ক, অসম

আৰো ন্যায়

মন্ত্ৰালয়নি

ফালাঙিপাৰা

হাবাদামি

তঙা জাংকায় :

পাইলা প্ৰকায় : মাৰ্চ ২০১৭ (৫০০)

ততোপ্ৰ'বা : ৰাজ্যিক সম্পদ দাম অসম, মাগুৰী এপাৰ্টমেণ্টছ, জি এন বি ৰোড,
আমবাৰী, গুৱাহাটী-৭৮১ ০০১

তীপানগিৰি : অনুৰাধা বৰুৱা, প্ৰসন্ন কুমাৰ কলিতা
চাৰুমোহন ৰাভা, দুৰ্যোগধন ৰাভা (জুবো)

চাপাদাম : শৰাইঘাট অফছেট প্ৰাইভেট লিমিটেড
বামুণীমৈদাম, গুৱাহাটী-৭৮১০২১

চোকছাছনি

লেখামানছিনি ভাৰত হাবাজ্ৰং ২০০৯ চননি ছেপ্তেম্বৰ মাহদিগি চোংকায় চাঙবা। একায় হাবাজ্ৰংদিগি দেখনি চাপানছন লেখামানকায় মেচা তংকায় ৪১০ খান ছিলামুক বাঁমে বাকায় চাঙাত। নেমিন খাৰে ছিঙিনি মিচিটাং অনুসুচিত জাতি, জনজাতি আৰো সংখ্যালঘু জাতিনি কায়তাঙো লেখামানছিনি ভাৰত হাবাজ্ৰং দিগি চি বাকায় চাঙাত। একায় হাবাজ্ৰং দিগি চাতাৰ লেখামানছিনি ছীমান ছীমান বৃধি আৰো ঝাংছিনিনি ত্ৰাওছিনি আৰো ছীমান মান ছিখানাবা পামে বাকায় চাঙাত। লেখামানছিনিনা ত্ৰাংগিৰি বিজাননি চাৰ্পাক পেকে লীগা খাৰে পাঙে ছীম্ তাকে বাংকায়নি বাদাং ইন্টাৰপাৰ্চনেল মিডিয়া কেম্পেইন চোংকায় খাৰকায় চাঙাত। একায় কেম্পেইন দিগি আইননি লেখামানছিনিনা পাঙে জোৰ বাখুকায় চাঙাত।

আইননি লেখামানছিনিনি কাথাৰে দৌমদাক কায়ান ফামানা নেকেৰে আইননি লেখামানছিনি শৃংখলানি জ্ৰং খাৰকায় চাঙাত। ভাৰত ছামলায়নি মানব সম্পদ উন্নয়ন মন্ত্ৰালয়নি তাছিতেকা ৰাষ্ট্ৰীয় লেখামানছিনি মিছন প্ৰাধিকৰন আৰো বিধি আৰো ন্যায় মন্ত্ৰালয় (ন্যায় বিভাগ) নি তাছিতেকা গুৱাহাটী দিগি জোগায়কায় কামিনি হাবা দিগি অসম (অসমীয়া কাথা), ত্ৰিপুৰা (বাংলা কাথা) আৰো ছিকিম (নেপালী কাথা) নি বিশেষজ্ঞ, ছুগিৰি বা ৰাজ্যিক আইনী সেৱা প্ৰাধিকৰণনি গাঁৰতেকা আইনী লেখামানছিনিনি পাকজাবিজান তাক্কায় চাঙাত।

আইনী লেখামানছিনি পাকজা তাকবায়না, ন্যায় মন্ত্ৰালয়, ভাৰত ছামলায় আৰো এক্সেচ টু জাষ্টিছ (নৰ্থ ইষ্ট এণ্ড জম্মু কাশ্মীৰ A 2 J NE & JK) নি প্ৰকল্প সঞ্চালকান কাৰিকৰী চাগছিনি ৰাখুনাত আৰো এদিগিনা ভাৰত ছামলায় নি ন্যায় বিভাগনি দংছিনি ৰাখুনাত। ৰাষ্ট্ৰীয় লেখামানছিনি মিছন প্ৰাধিকৰণনি দৌমদাক চাগছিনি সংস্থা, বিভাগনি বাদাঙা চাকছাছিনি ৰাখুনাত। একায় পাকজাবিজান হাছিছ-কুৰিছ বিজানি মাজাৰি আইনী সজাগতা ৰাবানো আনে আছা খাৰকায় চাঙা।

ৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰতা মিছন প্ৰাধিকৰণ
মানব সম্পদ বিকাশ মন্ত্ৰালয়
নতুন দিল্লী

চিঙি খুকাছা

ৰাজ্যিক সম্পদ দাম অসম একায় কাগজানি ৰাভা কাথানা খেপেনে ততোপ্ৰনা তাছি ৰানাত। গুৱাহাটী দিগি নুকায় লেখাও তাকছিনি হাবা দিগি একায় কাগজা ৰাভা কাথানা খেপেনকায় চাঙা। খেপেনকায় কাগজাও অসম হাছং আইন সেৱা প্ৰাধিকৰণনি গাঁৰবিদাৰি দংছিনি খীপা। একায় ছুজুকিয়ান কামি খাৰছিনি দিগি চাকে বাকায় দৌমদাক কাথনা নেকে ছিৰাছং খীপজো। আছা ৰাছামজো কাগজা পৰায় থোক নাছিমানে তাছি থোঙে ৰানো।

সমীৰণ ব্ৰহ্ম
ৰাজাস্ত্ৰা
ৰাজ্যিক সম্পদ দাম অসম

ASSAM STATE LEGAL SERVICES AUTHORITY

1ST FLOOR, GAUHATI HIGH COURT, OLD BLOCK
GUWAHATI - 781001, ASSAM
PHONE : 0361 - 2516367, FAX : 0361 - 2601843

অসম ৰাজ্যিক আইন সেৱা প্ৰাধিকাৰী
গুৱাহাটী - ৭৮১০০১

No. ASLSA-38/2014/21

Dated: Guwahati the 18 th April '2016

To

The Director,
State Resource Centre - Assam,
1- CD, Mandovi Apartments,
GNB Road, Ambari, Guwahati-781001
(Assam)

Sub: VETTING OF IEC MATERIALS ON LEGAL LITERACY COMPONENTS - ASSAMESE.

Ref.: Your letter no. SRC/170/97/654-56 dated 21.03.2016.

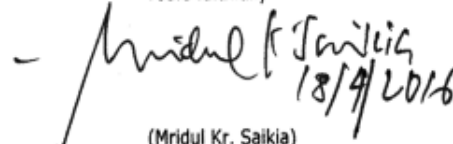
Dear Sir,

In inviting a reference to the subject as cited above, undersigned has the honor to state that the vetting of the IEC materials (in Assamese) have been completed and are being returned herewith after minor modifications in sentence/word structuring on the legal literacy components and the modified word/sentence is highlighted in erasable pencil markings.

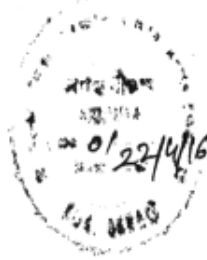
Vetting of the rest of the IEC material (in Nepali & Bengali) is also being arranged and will be returned as soon as these are completed.

With best regards

Yours faithfully

18/4/2016

(Mridul Kr. Saikia)
Member Secretary i/c
Assam State Legal Services Authority

Encl:
As stated above.

মনিকানি নুখাংতি মিনিকায় চাপ

দিলাৰ দোকাননি পাৰা জাছি পাকজা বানা ৰেঙান ৰেঙান
মনিকানি আলছিয়া চাঙে ৰেংজো আৰো ৰাক দুংজা।
বাছাকালি গছাআন কাথা চিনি, কেৰচিন গছাবা ৰিবাখুছা।
বীং ছানিবা অকায়ান কাথা পাকজা ৰিবাচাদং আং আতো
ৰাখুনো? উনি কাথা নাথামে মনিকানি ছন্দেহ চংজো।
এনচোক ছননি ছাবানিবা পাকজা ৰিবাছা না? উনি বাদাং
অ দিলাৰনা তেপা— ‘ঠিক তোৰা উনদংৰে আঙা পাকজা
ৰাখুকায় আৰো ৰাবাকায় লেখাছুকায় খাতা তুনুকচং।’
অপেকে ছঙিনি কামিং কাৰি মিচিতাং ৰিবায় জমায়জো।
অৰংবা তেপজো— ‘তুনুক।’ দিলাৰ ৰাক দুঙে উনজো—
‘মনিকা, নাং ছিলামুগগিৰি দিচি চাহাব নাকি? খাতা চিনা
নামা যে? ৰেং ৰেং নকিনা ৰেং।’ উনি দীমকি নায়
দীমদাগকায় ট্ৰোপ, ট্ৰোপ খাৰে নকিনা ৰেংজো।
ৰামি অৰং সৰলানাকে বঙা। সৰলা চৰকাৰী খাৰবাদাম
দাগায় চাক্ৰি খাবা। দীমদাকায়ান বিবিচুং (বাইদেউ) আনে
প্ৰাওৰা। মিচিতাং বিজান দিলাৰনি কাথা সৰলানাকে

ঐক্কান কানিয়া । উকাথা নায় সবলানি ৰাক দুঙা । ৰাক
 দুঙে তেপজো 'দিলাৰবে অন্যায়ছে থাৰেতা । ছানা
 তংচাবাতাঙো চৰকাৰ ৰেচন কাৰ্ড ৰাখুজো । ৰেচন কাৰ্ড
 তংদং পাকজা মান্‌নান লাগিনো দীমদাগ কায় । তেগাপ
 দীমদাকায়ান জা দংবা চৰকাৰী ভাগনি পাৰা ফুৰুছ ফামানা
 মানকায় হাকাংছিনি তোৰা । নাৰং ৰেচননি ফুৰুছ ফামানা
 মানকায় হাকাংছিনি ভাগনি পাৰা তছতায়চাগ ৰাখুই
 হাবাগিৰিনি পাৰা ফামানা মানা । উনিবাদাং নাৰং তছতায়চাগ

ৰাখু।'সৰলা গছা তছতায়ছাগ ছুজো। দীমদাগ মিচিতাং মুং
ছুই ৰাখুৰা। তছতায়ছাগ পাকা হাছি (১০) তাকা মাচুল
ৰাখুনা লাগিকায় নিয়াম তোৰা। জদিহে অৰং ছানাতোৰা
তোংচাবাতাং উনদং মাচুল ৰাখুনা লাগিছা। তছতায়ছাগ
কাফায়নি সমবায় সমিতিনি খাৰবাদামগিৰি কাতাং ৰাখুৰা।
২০ ছাননি চাবানি জোৰ ৰিৰাজো। ৰেচন কাৰ্ডনি

পাকজাবিজান বিবায়ান তয়তা । উ দিলাৰ পাকজা বাঙেয়ান
তয়তা । কাৰ্ডনি কায়তাঙো পাকজা বাখুচাই মুনাং উ পাংৰাঙা
ফংকাৰ ৰায় পাকজা ফাৰা । উনি বাদাং দিলাৰনি অনুমতি
ৰাখাতে বেৰগা হাদামি বেৰগা কায়না হাদাম গীদামে
ৰাখুজো । হাছিছা কুৰিছা বিজান পিদান দিলাৰনি পাৰা
পাকজনা ৰানা মানো ।

দৌমদকায়নি মন খীছানজো । উনি মাজাৰিনি ছাকছা মেচা
তেপজো । জোর যে ঝিবানো আং জিমাঙি বা
ভাবিচানতামীন । কথা নায় সবলা অৰঙো উনজো জোর
ৰাখুনান লাগিনো । লাংগ্ৰেছানি ভিতাৰাং ফুৰুছ ৰাখুনান
লাগিনো । ফুৰুছ ৰাখুছাদং জাকায় দায় উকায় দায়ত্ব দাগায়
তঙেতা উকায়কায় ছানছাই ২৫০ (দু নিং চো ৫০ তাকা)
দায় ৰাখুনা লাগিনো । একায় দায় ২৫,০০০ তাকা ছেকেনা
চাঙাতোৱা । জোৱানায় মনিকা তেপজো—‘তেবে উন্দাংবে
থগায়চাবাতাঙিনুখাৰ বিজো ।’

হাছং মুলুকনি কায়বিজান চৰকাৰনা পাঙে তেকেৰা খাজনা
ৰাখুনা লাগিয়া । কায়াতাঙিপাৰা মানকায় খাজনা চৰকাৰ
হাছং মুলুকনি আনতাং আনতাং ত্ৰাওকায়নি কাম খাৰে
ৰেঙা । ছীংছীংকায় কামিখাৰা ৰামনি, দলংনি, চিকাকাৰেং
দগোনকায়নি কাম খাৰা । একায় কামি খাৰবায় ছাকছা কামি
হাবাগিৰি, পানত্ৰা বিজান থগায় ফংকাৰ চাত । জানিবাদাং
বেনচোক কামি চাঙা লাগিয়া অনচোক কাম চাংকায় নুঙা
মানচা । ইকায় কামবিজান চিনাকেৰা ফুৰুছ ফামানকায়নি
হাকংছিনি আইননি দয় চিনা মানা জাঙা । চিং চাগানকায়

পাকজাবিজানবা নেমানানেমচা অকায়বা ফামানা নামা
জাঙা। ইনিবাদাং তছতায়ছাগ ৰাখুনা লাগিয়া।

তছতায়ছাগ ৰাখুকায়নি লাংগ্ৰেছানি চাবানিবা উকায়
তছতায়ছাগনি বাদাগুৰি ৰাখুচাদং ফুৰুছ ফামন কায়নি
হাকাংছিনি হাবাগিৰিনা লেখা চুনা জাঙা। উনি কাময়নি
জোর ৰাখুছাৰানা দায় আৰো শ্ৰীকান ফুৰুছ ফামানা ৰাখুনা
লাগিয়া।

ফুৰুছ ফামনকায়নি হাকাংছিনি আইন ২০০৫ নি ৰাছংছাৰ
ফুৰুছ ফামনকায়নি হাকাংছিনি আইনি পাৰা চিং
তাপপানখাৰে ফুৰুছ ফামানা মানা। একায় আইননি পাৰা
দিচি (চমলায়বাথোকনি) আৰো চৰকাৰনি পাৰা মানকায়
বে-চৰকাৰী অনুষ্ঠাননি পাৰাবা ফুৰুছ ফামানা মানা। ফুৰুছ
ফামানা মানকায়নি আইননি পাৰা নাগৰিক বিজান চৰকাৰী
হাবাগিৰিনি পাৰা কামখাৰকায়নি কাথা ফামানা মানা একায়
হাকাংছিনি পাৰা।

ফুৰুছ মানে আতো

ফুৰুছনি ফাঁন্দা ছাংজো জিংখাচাগ, ছখীমৰা, স্মাৰক, ই-মেইল, জনমত, হেতুকগিৰি, প্ৰেছ বিজ্ঞপ্তি, জ্ঞানযাত্ৰা, নিৰ্দেছ, প্ৰতিবেদন আতানি দীমদাগ ফুৰুছ চাঙে তংকায় ফুৰুছ।

ছাকছা তছতায়চাগকায় যদি ৰাইজিনি বা হাবগিৰিনি পাৰা ফামানা দংবে উনি ফুৰুছগিৰিনি কাফায়/তাছিতি তছতায়ছাগ ৰাখুনা লাগিনো তছতায়চাগ ৰাখুনা বেৰগা তছতায়চাগ ফৰম তংচা। ফুৰুছগিৰি তছতায়গিৰিনা আনা ফুৰুছ নামাতা উকাথা ছুনা জাঙা তংচা। জাকায় ফুৰুছ নামো উকায় তছতায়ছাগ ইংৰাজী, হিন্দী আৰো উকায় হাছংনি কাথাছাৰি পেকে লেখা চুই বা ইলেক্ট্ৰনিক মাধ্যমপেকে লোক ফুৰুছগিৰি কাতাং তছতায়ছাগ ৰাখুনা লাগিনো।

ফুৰুছ নামে প্ৰ-পত্ৰ ব্যবহাৰ খাৰনা মানো।

ফুৰুছ মানাকে ৰাখুনা লাগিনা ছাৰি

তছতায়চাগ ৰাখুকায় জোৰায় ছাকছা তছতায়গিৰি ১০ তাকা

ৰাখুনা লাগিনো ছানাতোংচাবাতাং উকায় ফংকাৰ ৰাখুনা
অৰং B.P.L. কাৰ্ড ছুকে ৰাখুদঙান দোৱা। নামকায় ফুৰুছ
A3 বা A4 কাওছা ৰখুদং হাবাগিৰি গছা গছা কওছানি দয়
২ তাকা খাৰে চাৰি ৰাখুনা লাগিয়া। আৰো যদি ফুৰুছ
C.D. ৰাখুদাংবে ৫০ তাকা ৰাখুনা লাগিয়া।

ফুৰুছ ৰাখুকায়নি জোৱা

ফুৰুছ নামে তছতায়চাগ ৰাখুদং ফুৰুছ হাবাগিৰি জাংদং
কমেবা ৩০ ছাননি ভিতাৰাং ফুৰুছ জোগাৰ খাৰে ৰাখুনা
লাগিয়া। ৩০ ছাননিং ভিতাৰাং ফুৰুছ ৰাখুনা জাংচাদাং
তছতায়গিৰি একানান অকায় ফুৰুছ মানো। জদিবা বেকায়বা
তছতায়চাগ ৰাখাতা বা ৩০ দিননি ভিতাৰাং জোৱ ৰাখুনা
জাংচা বা ফুৰুছ আধাছানমানা উনদং তছতায়গিৰি কাৰাঙি
হাবাগিৰিনা তছতায়চাগ ৰাখুনা জাঙো।

একায় আইননি ভিতাৰাং তংচাকায় বিচয়বিজান

একায় আইননি ভিতাৰাং কয়তামান বিচয় বেহায় ৰাছামাতা।
একায়বিজান চাংজো চুং-হাছাঙি সাৰ্বভৌমত্ব, অখণ্ডতা,
ৰাষ্ট্ৰীয় সুৰক্ষা কৌশলগত ফুৰুছ, ৰাষ্ট্ৰীয় বৈজ্ঞানিক অথবা
অৰ্থনৈতিক স্বার্থ, বহিঃ ৰাষ্ট্ৰনি আতা বেহায় মানা।

- * জা বিজান ফুৰুছ প্ৰেদং ভাৰতনি সাৰ্বভৌমত্ব আৰো অখণ্ডতা চুংহাছংনি সুৰক্ষা আংকলায় কলা কৌশল, চুংহাছংনি বৈজ্ঞানিক বা অৰ্থনৈতিক স্বার্থ বা আনতাং চুংহাছংনি পাকে মাপাকে তনকায় বা অপৰাধ চাঙা ছন্তাৰনা তংকায় কাথা প্ৰেনা মানচা।
- * জাবিজান ফুৰুছ ৰাখুদং সংসদ বা ৰজ্যিক বিধান সভাইনি বিশেষাধিকাৰ ভংগ চাঙা ছন্তাৰনা তংকায় ফুৰুছ।
- * দায়গিৰি বিজাননি চলায়কায় তদন্ত, গ্ৰেপ্তাৰ বা মোকৰ্দমা আতা চলায়কায়নি কাথা ফমুনা ৰাখুনা জাংচা।
- * মন্ত্ৰী পৰিষদ, সচিব আৰো আনতাং আনতাং বিছয়নি গপখাৰকায় ফুৰুছ আৰো কেবিনটনি কাওছা ৰাখুছা।

ফুৰুছ ৰাখুছাকায়নি ছাছতি

- * জদিবা মান লাগিকায় ফুৰুছ উদিনা ফুৰুছ ৰাখুনা জাংচাদং ফুৰুছ হাবাগিৰি ছানছায় ২৫০ তাকাখাৰে দায় ঠেকেনা জাঙো।

- * দীমদাগ চৰকাৰী বা বে-চৰকাৰী হাবা থোকতি ছকছা ফুৰুছ হাবাগিৰি বা লীগা ফুৰুছ হাবাগিৰি তঙে। ফুৰুছ হাবাগিৰি বা ফুৰুছ লীগা হাবাগিৰি না চীমদাখাৰে ফুৰুছ নামে তছতায়চাগ নামা জাঙে।
- * নামকায় ফুৰুছ দাকপকে বা তছতায়গিৰি তাছি তাছিতি বানা মানো।
- * তছতায়নিগিৰি নামকায় ফুৰুছ জদিবা থামগিৰি কায় তোৰা উনদাং উ বিজান ফুৰুছ জোগায়কায় হাবাগিৰি বীং ছান পাঙে জোৰা মানো।
- * ফুৰুছ ৰাখুনা লাগিকায় হাবাগিৰি ৩০ ছাননি ভিতাৰাং গছাবা কাৰন তংচাৰেঙে ফুৰুছ ৰাখুচাদং ছানছায় ২৫০ তাকাখাৰে দায় লাগিনো। একায় দায় ২৫,০০০ তাকা চেকেনা চাঙা তেৰা।
- * তছতায়নি নামকায় ফুৰুছ মানকায়নি চাবানিবা অ নামকায় ফুৰুছ মনি খীছানচাদং উ মুৰমা ফুৰুছ ৰাজামব্রানা

হাবাদামনা আপিল খাৰনা জাঙো । আপিল খাৰনা নাকে
নিৰ্দিষ্ট ফৰ্ম (তহতায়চাগ) তংচা । জানি আপীলনি দয়
লোক তথ্য বিচায়ানা তহতায়ছাগ গছা নামঞ্জুৰ খাৰদং
যুক্তিসংগত প্ৰমান ৰাখুনা লাগিনো । খেছাকায় ফুৰুছ বা
ছমায়মতে ৰাখুছাকায় ফুৰুছ ৰাখুচাকায়নি প্ৰমান ৰাখুই
তহতায়চাগপেকে হুকে ৰাখুনা লাগিনো বিচাৰ পাকে
জৰিত তংকায় পক্ষ বিজান না লোকতথ্য বিচায়ানা
আৰো তথ্য প্ৰবাতিনা হাদামি মতামত ৰাকায় থাম পক্ষ
ছাপপান বক্তব্য নাকায় চাবানি উ ৰায় ৰানা জাঙো ।

Sakshar Bharat

STATE RESOURCE CENTRE ASSAM

1-CD, Mandovi Apartments, GNB Road

Ambari, Guwahati-781001

E-mail-srcassam@hotmail.com

Website : www.srcguwahati.in